

تعاریف و مفاهیم

تعاریف و مفاهیم استاندارد

اسکله

سازه دریایی است که برای تأمین تکیه گاه واحدهای شناور به منظور انجام خدمات بندری، تخلیه و بارگیری، مهار نمودن واحدهای شناور، ایجاد ارتباط بین واحدهای شناور و بارانداز احداث می شود.

بندر

محل تلاقی خشکی و دریا که دارای امکانات لازم برای پهلودهی شناورها به منظور انجام عملیات مورد نیاز باشد.

بندر تجاری

بندری است که در آن صرفاً عملیات مربوط به تخلیه و بارگیری کالاهای تجاری انجام می شود.

شناور

هر وسیله نقلیه آبی که قابلیت دریانوردی ایمن را داشته باشد.

ظرفیت بارگیری کشتی

عبارت از حداکثر وزن قابل بارگیری یک کشتی که مجموع وزن کالا، آذوقه، سوخت، خدمه و مسافر کشتی است. واحد ظرفیت بارگیری کشتی، تن می باشد.

ظرفیت خالص ثبت شده کشتی

ظرفیت ناخالص کشتی به استثنای فضاهای مربوط به خدمه و مسافر، موتورخانه و پل فرماندهی است.

ظرفیت ناخالص ثبت شده کشتی

حجم تمام فضاهای بدنه و عرشه کشتی است، شامل انبارها، موتورخانهها، مخازن سوخت و آب و فضای بسته بالای عرشه که قابلیت بارگیری کالا را دارد.

کابوتاز

عبارت از حمل کالا از یک بندر به بندر دیگر کشور که توسط وسیله نقلیه آبی انجام شود.

کشتی

شناوری است که معمولاً از جنس فلز و دارای موتور بوده و ظرفیت ناخالص آن بیش از پانصد تن باشد.

مدت زمان انتظار کشتی

اختلاف زمان اعلام پذیرش کشتی جهت پهلوگیری تا زمان پهلوگیری به اسکله را مدت زمان انتظار کشتی گویند.

مدت زمان سرویس کشتی

زمان صرف شده برای تخلیه و بارگیری کشتی در بندر را مدت زمان سرویس کشتی گویند.

موج شکن

سازه دریایی است که به منظور ایجاد پناهگاه و حوضچه آرام برای انجام عملیات شناورها با استفاده از مصالح سنگی، بتنی، سپر فولادی و نظایر آن در محدوده ساحل و دریا احداث می‌شود.

سایر تعاریف و مفاهیم

تخلیه

باربرداری از هر نوع شناور توسط هر نوع وسیله را تخلیه گویند. اجزاء تخلیه عبارتست از واردات، تخلیه ترانزیت، تخلیه کابوتاژ و تخلیه ترانشیپ.

بارگیری

بارگذاری توسط هر نوع وسیله به شناور را بارگیری می‌گویند. اجزاء بارگیری عبارتست از صادرات، بارگیری ترانزیت، بارگیری کابوتاژ و بارگیری ترانشیپ

جنرال کارگو

به کالاهائی که در بسته‌بندی‌های مختلف حمل گردد مانند (قطعات یدکی، ماشین‌آلات)

واردات

عبارتست از خرید کالا و خدمات یک کشور از کشورهای دیگر، پس از انجام تشریفات گمرکی و رعایت سایر مقررات. ورود قطعی کالا: کالایی است که برای مصرف در داخل کشور از گمرک ترخیص می‌شود. ورود موقت کالا: در مورد کالاهای مجاز شامل کالاهای نمایشگاهی، لوازم و قطعات یدکی هواپیما و کشتیهای خارجی و ... تشریفات ورود موقت انجام می‌شود.

صادرات

عبارتست از فروش یا عرضه خارجی کالاها و خدمات یک کشور به کشورهای دیگر، پس از انجام تشریفات گمرکی و رعایت سایر مقررات .

صدور قطعی کالا : کالایی است که به منظور فروش و یا مصرف به خارج از کشور فرستاده می‌شود.

صدور موقت کالا : عبارتست از کالاهایی است که برای عرضه در نمایشگاهها یا برای تعمیر و تکمیل، به طور موقت از کشور خارج و پس از حصول هدف مورد نظر، دوباره به کشور بازگردانده می‌شود.

صدور مجدد کالا : کالایی است که به منطقه آزاد یا ویژه اقتصادی بندری وارد و پس از تولید، پردازش، تبدیل، تکمیل، تعمیر و یا ... به خارج از کشور فرستاده می‌شود.

عبور داخلی (ترانزیت داخلی)

رویه گمرکی است که بر اساس آن کالای گمرک نشده از یک گمرک مجاز به گمرک دیگر و یا سایر اماکن تحت نظارت گمرک منتقل می گردد تا تشریفات قطعی گمرکی آن در مقصد انجام شود. حسب آنکه عبور داخلی کالا بنابر درخواست متقاضی یا تصمیم گمرک باشد به ترتیب عبور داخلی شخصی و یا عبور داخلی اداری نامیده می شود. (ماده ۵۸ قانون امور گمرکی مصوب ۲۲ / ۸ / ۱۳۹۰)

عبور خارجی (ترانزیت خارجی)

رویه گمرکی است که بر اساس آن کالایی به منظور عبور از قلمرو گمرکی از یک گمرک مجاز وارد و از گمرک مجاز دیگری تحت نظارت گمرک خارج می گردد. (ماده ۵۳ قانون امور گمرکی مصوب ۲۲ / ۸ / ۱۳۹۰)

ترانشیپ کالا (Transshipment)

کالایی است که در لنگرگاه‌ها یا در بنادر کشور از یک کشتی به کشتی دیگر انتقال داده شود، این انتقال ممکن است بصورت مستقیم (کشتی به کشتی) و یا غیر مستقیم (تخلیه کالا در بندر یا گمرک و سپس بارگیری به کشتی) صورت گیرد.

کالای نفتی

کالای نفتی شامل نفت خام، بنزین، نفت گاز و نفت کوره و ... می باشد.

کالای غیر نفتی

هر گونه کالائی غیر از فراورده‌های نفتی را گویند.

کالای اساسی

کالای اساسی شامل: گندم، جو، ذرت، سویا، برنج، شکر، روغن خوراکی، فراورده های گوشتی، مواد غذایی، محصولات کشاورزی می باشد.

فله (Bulk)

به کالاهایی که بدون لفاف، حمل می شود فله می گویند. کالاهایی مثل شکر، گندم، حبوبات و علوفه و از این قبیل بصورت فله حمل می شود و بر دو نوع می باشد فله خشک و فله مایع.

کانتینر

به محفظه‌ای که مطابق با معیارهای سازمان بین المللی استاندارد برای بارگیری و حمل انواع کالاهای خشک، مایع، گاز و یا یخچالی که از جنس فلز، فایبرگلاس، پلاستیک و یا چوب ساخته شده و از آنچه درون آن قرار می گیرد محافظت نموده و از قابلیت جابجایی و تخلیه و بارگیری با اسپریدر کانتینری برخوردار باشد، کانتینر می گویند.

TEU

TEU واحد شمارش تعداد دستگاه (BOX) کانتینر است. هر کانتینر ۲۰ فوت معادل یک TEU است.

(هر دستگاه کانتینر ۴۰ فوتی معادل دو TEU محاسبه می گردد.)